

75 χρόνια από τη ναζιστική απελευθέρωση (Απρίλιος 1945 – Απρίλιος 2020)

Ως ένα μικρό αφιέρωμα για τα 75 χρόνια από την ναζιστική απελευθέρωση παρουσιάζω σήμερα ένα σύντομο οδοιπορικό της Ιεράς Μητροπόλεως Γερμανίας στα βήματα της φοιτητικής αντιστασιακής ομάδας „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose) στο Μόναχο.

Αναφέρομαι ιδιαίτερα σ'αυτή την αντιστασιακή οργάνωση για δύο λόγους: **α)** είναι η πλέον ονομαστή αντιστασιακή ομάδα στη Γερμανία και **β)** το μέλος της, ο Αλέξανδρος Schmorell, ανακηρύχθηκε άγιος από τη Ρωσική Εκκλησία και η μνήμη του εορτάζεται στις 13 Ιουλίου, ημερομηνία του μαρτυρικού αποκεφαλισμού του (13.07.1943).

Οδοιπορικό της Ιεράς Μητροπόλεως Γερμανίας στο Μόναχο

στα ίχνη της φοιτητικής αντιστασιακής οργάνωσης
„Άσπρο Ρόδο“ (Weiße Rose)

Ο Σταυρός σπάει τα σίδερα της φυλακής και του μαρτυρίου.

Μια άκρως συμβολική διαμόρφωση και παράσταση στον Τόπο Μνήμης
της φυλακής Stadelheim Μονάχου

Τα ναζιστικά δικαστήρια του Μονάχου καταδίκαζαν τους αντιστασιακούς σε θάνατο και τους εκτελούσαν με τυφεκισμό, ή με απαγχονισμό, ή με αποκεφαλισμό, μέσα σε ειδικό χώρο στη φυλακή Stadelheim Μονάχου.

Η Βαυαρική Πολιτεία έστησε ήδη από τη δεκαετία του 1970 μέσα στη φυλακή Stadelheim ένα **Τόπο Μνήμης**, δηλωτικού του χώρου, του τρόπου και της ατμόσφαιρας του αποκεφαλισμού των αντιστασιακών. Η ξύλινη λαιμητόμος με τη μεγάλη λεπίδα αποκεφαλισμού, που ζύγιζε 15 κιλά και είχε στηθεί εκεί, μεταφέρθηκε ήδη μετά τον πόλεμο σε άλλο χώρο και βρίσκεται αποθηκευμένη στο Βαυαρικό Εθνικό Μουσείο, με σκοπό την εν καιρώ συντήρησή της και ενδεχομένως και την τοποθέτησή της σε κάποιο χώρο του Μουσείου.. Υπολογίζεται ότι στην περίοδο του Γ΄ Ράιχ πάνω από 1.000 αντιστασιακοί αποκεφαλίστηκαν με τη λαιμητόμο αυτή.

Ο **Τόπος Μνήμης** στη φυλακή Stadelheim είναι ένα τσιμεντένιο αίθριο κτίσμα (6 m × 6 m), με τοιχώματα ύψους 3 μέτρων για να μη βλέπουν οι υπόλοιποι φυλακισμένοι τη διαδικασία του αποκεφαλισμού.

Το 1974 ο βαυαρός καλλιτέχνης Wilhelm Breitsameter, διαμόρφωσε το χώρο ως εξής:

Στον ανοικτή οροφή (αίθριο) τοποθέτησε, **σε σχήμα σπασμένου Σταυρού**, μπρούτζινες ράγες με εξαρτήματα από αγχόνες και λαιμητόμους, που είναι γνωστά όργανα, μέθοδοι και τρόποι θανάτου των καταδίκων.

Στη θέση της λαιμητόμου τοποθέτησε στο έδαφος μία τετράγωνη πέτρινη βάση αποκεφαλισμού, σχεδιασμένη με βάση πρότυπα εκτελέσεων περασμένων αιώνων. Η βάση φέρει την αφιέρωση: „**Στη μνήμη των θυμάτων της τυραννικής κυριαρχίας από 1933 μέχρι 1945**“.

Ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης επισκέφθηκε τον καλλιτέχνη στην οικία του και τον ρώτησε για το σκεπτικό, το συμβολισμό και τη σημασιολογία του έργου τέχνης. Ο καλλιτέχνης δήλωσε χαρακτηριστικά:

„Ο σπασμένος Σταυρός στην ανοικτή οροφή δείχνει το ότι η προσευχή, η ελπίδα, η αυτοθυσία και ο σταυρός του μαρτυρίου σπάζουν τα σίδερα της φυλακής και των βασανιστηρίων, απελευθερώνουν τον άνθρωπο και τον οδηγούν προς την αιωνιότητα, όπως συνέβη και με τα μέλη της αντιστασιακής ομάδας „ Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose), που αποκεφαλίστηκαν εκεί“.

Η φοιτητική αντιστασιακή ομάδα „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose)

Όπως είναι γνωστό μια ομάδα φοιτητών του πανεπιστημίου Μονάχου τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl, ο Christoph Probst, ο Willi Graf, ο ρώσος Alexander Schmorell και ο καθηγητής του πανεπιστημίου Μονάχου Kurt Huber συνέπτυξαν την ομάδα „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose) που αντιτάχθηκε σθεναρά στη χιτλερική ιδεολογία και καλούσε σε δυναμική αντίσταση κατά του ναζιστικού καθεστώτος. Αρχισε τη δραστηριότητά της το 1942 με προκηρύξεις που μοίραζε στο Μόναχο και σε άλλες πόλεις της Γερμανίας. Τον Φεβρουάριο 1943 τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl έριξαν τις προκηρύξεις στο εσωτερικό αίθριο του πανεπιστημίου Μονάχου, την ώρα που ήταν σε εξέλιξη μια επίσημη ναζιστική εκδήλωση. Έγιναν αντιληπτοί από τον επιστάτη του πανεπιστημίου, συνελήφθησαν από την Γκεστάπο και μετά από σύντομες δικαστικές διαδικασίες καταδικάστηκαν και αυτοί και όλα τα μέλη του “Άσπρου Τριαντάφυλλου” σε θάνατο με αποκεφαλισμό με λαιμητόμο, στη φυλακή Stadelheim του Μονάχου.

Στις 22 Φεβρουαρίου 1943 αποκεφαλίστηκαν τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl και ο Christoph Probst. Την ημέρα της ταφής τους στις 24 Φεβρουαρίου 1943 συνελήφθη και ο Alexander Schmorell, σε ένα υπόγειο καταφύγιο κοντά στην οικία των συντρόφων του Sophia και Hans.

Στις 17 Απριλίου 1943 συνεδρίασε σε αίθουσα του σημερινού Βαυαρικού Υπουργείου Δικαιοσύνης το ναζιστικό Λαϊκό Δικαστήριο και κατέδίκασε τα μέλη της οργάνωσης Alexander Schmorell, Kurt Huber και Willi Graf σε θάνατο. Η εκτέλεση του Kurt Huber και του εικοσαπενταετούς Alexander Schmorell έλαβε χώρα στις 13 Ιουλίου 1943, του Willi Graf στις 12 Οκτωβρίου 1943.

Ο Alexander Schmorell ήταν χριστιανός ορθόδοξος και ενεργό μέλος της ρωσικής Ενορίας Μονάχου.

Η Εκκλησία της Ρωσσίας ανεκήρυξε τον μάρτυρα Alexander Schmorell άγιο και Νεομάρτυρα, με επίσημη τελετή στο Μόναχο, στις 4 Φεβρουαρίου 2012.

Στην ορθόδοξη αγιογράφηση εικονίζεται ο άγιος Αλέξανδρος ως νέος να κρατεί στο δεξί του χέρι το Σταυρό και ένα άσπρο Τριαντάφυλλο, σύμβολα του μαρτυρίου του και να έχει το αριστερό του χέρι σε στάση ευλογίας και δέησης. Στον αριστερό επιβραχίονα φέρει ένα κόκκινο σταυρό, ως σύμβολο των σπουδών του στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Μονάχου.

Foto_001.jpg

Foto_002.jpg

Βαυαρική Πολιτεία και εκδηλώσεις για την οργάνωση „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose).

Η Βαυαρική Πολιτεία τίμησε επαξίως τον αντιστασιακό αγώνα και τη θυσία των μελών της οργάνωσης „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ και διαμόρφωσε επάξιους και σεβαστούς **Τόπους Μνήμης**, στα μέρη στα οποία έζησαν, διέμειναν, έγραψαν τις προκηρύξεις, συναντήθηκαν, δικάστηκαν, αποκεφαλίστηκαν και ετάφηκαν. Επίσης πολλά γερμανικά σχολεία φέρουν το όνομα μελών του „Άσπρου Τριαντάφυλλου“. Από τους 111 τόπους και κτήρια μέσα στη πόλη του Μονάχου, όπου ο Χίτλερ και οι ναζιστές συνέλαβαν, ανέπτυξαν και διεκπεραίωσαν τα σατανικά τους σχέδια, οι 6 ακόλουθοι χώροι έχουν σχέση με την οργάνωση „Άσπρο Τριαντάφυλλο“:

Η κατοικία

Στη Franz-Josef-Straße Nummer 13, έμεναν τα αδέρφια Sophia και Hans Scholl και μαζί με τον Alexander Schmorell έγραψαν τις προκηρύξεις.

Ο ανατολικός σταθμός των τρένων (Ostbahnhof) Μονάχου.

Foto_003.jpg

Foto_004.jpg

Η Sophia Scholl αποχαιρετά στις 23.07.1942 τους συντρόφους της που ταξιδεύουν, ως στρατιώτες στο ανατολικό πολεμικό μέτωπο. Απέναντι από τον τόπο συνάντησης υπάρχει αναμνηστική πινακίδα με φωτογραφία του αποχαιρετισμού.

Foto_005.jpg

Foto_006.jpg

Το Αίθριο του Πανεπιστημίου Μονάχου (LMU)

όπου έριξαν τις προκηρύξεις.

Εκκλησιαστική τελετή Μνήμης (LMU) με τον ανηψιό του αγίου Αλεξάνδρου

Foto_007.jpg

Foto_008.jpg

Foto_009.jpg

Η αίθουσα του Δικαστηρίου,

όπου δικάστηκαν και καταδικάστηκαν σε θάνατο ο Άγιος Αλέξανδρος Schmorell και οι σύντροφοί του.

Foto_010.jpg

Τα έδρανα των κατηγορουμένων

Foto_011.jpg

Foto_012.jpg

Foto_013.jpg

Τα έδρανα των Δικαστών

Ο τόπος της εκτέλεσης στη φυλακή Stadelheim

όπου εκτελέστηκαν όλα τα μέλη της οργάνωσης „Άσπρο Τριαντάφυλλο“.

Foto_014.jpg

Foto_015.jpg

„Στη μνήμη των θυμάτων της τυραννικής κυριαρχίας από 1933 μέχρι 1945“.
Foto_016.jpg **Foto_017.jpg**

Foto_018.jpg

Foto_019.jpg

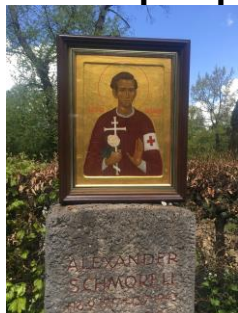

**Ο Βαυαρός καλλιτέχνης Wilhelm Breitsameter
 με τα σχέδια διαμόρφωσης του Τόπου Μνήμης Stadelheim**
Foto_020.jpg **Foto_021.jpg**

**Το κοιμητήριο (Μόναχο am Perlacher Forst, Grabmal 76/26),
 όπου είναι ενταφιασμένος ο Άγιος Αλέξανδρος Schmorell**

Foto_022.jpg

Foto_023.jpg

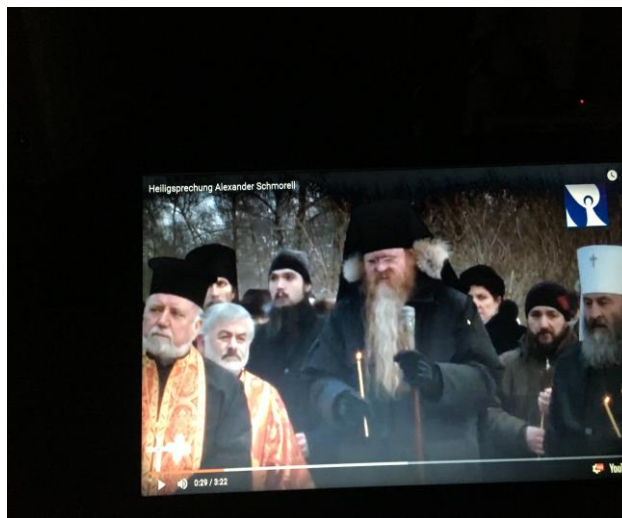
Foto_024.jpg

Foto_025.jpg

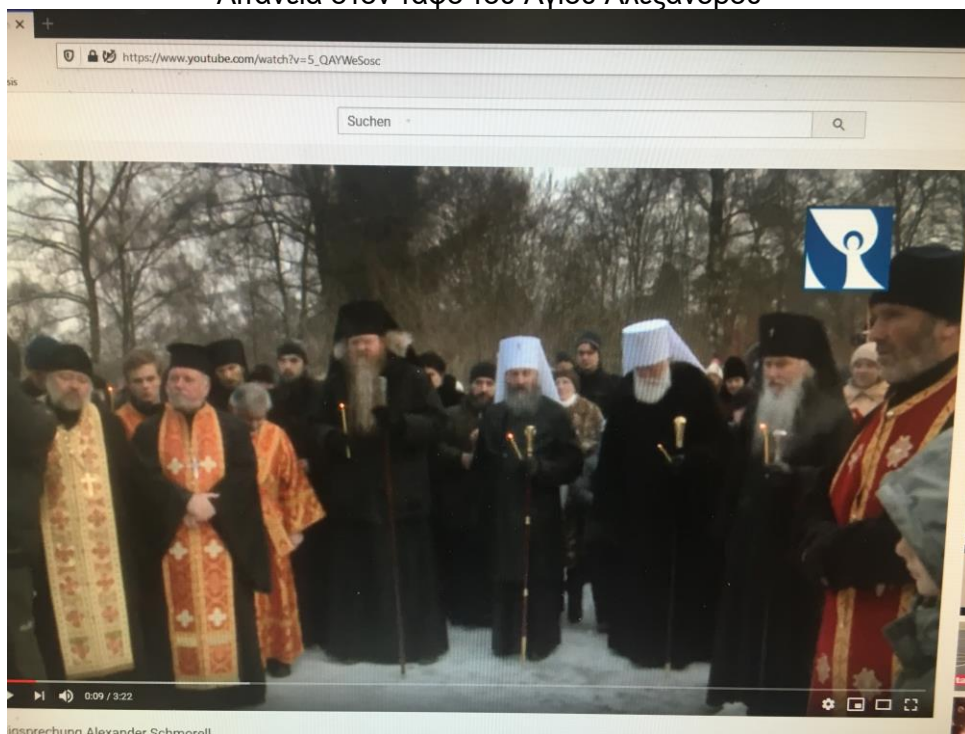
Η αγιοποίηση του Αλεξάνδρου Schmorell

Η ανακήρυξη της αγιοποίησης του Αλεξάνδρου Schmorell στο Μόναχο έλαβε χώρα στις 5.02.12 με Θεία Λειτουργία. Τελετουργοί ήσαν ιεράρχες της Ρωσικής Εκκλησίας Αρχιεπίσκοπος Βερολίνου και Γερμανίας Μάρκ, ο Μητροπολίτης Κιέβου κ. Ονούφριος, ο Επίσκοπος Στουγκάρδης κ. Αγάπιος κ.α. Έλαβαν μέρος κληρικοί και άλλων εν Μονάχω εκκλησιασικών δικαιοδοσιών, όπως λ.χ. οι Πρωτοπρεσβύτεροι Κωνσταντίνος Μύρων και Απόστολος Μαλαμούσης (Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας) και ο Πρωτοπρεσβύτερος Σλόμπονταν Μιλούνοβιτς (Πατριαρχείο Σερβίας). Μετά τη Θεία Λειτουργία μετέβησαν όλοι με λιτανεία, κλήρος και λαός στο παρακείμενο Δημοτικό κοιμητήριο, όπου είναι ο τάφος του Αγίου Αλεξάνδρου για την απόδοση τιμής προς τον άγιο. Την Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας εκπροσώπησαν σ' όλες τις τελετές ο Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Μύρων και ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης. Παρέστη επίσης και ο τότε φοιτητής της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Μονάχου και νυν Αρχιμανδρίτης και προϊστάμενος της Ενορίας Αγίων Πάντων Μονάχου Γεώργιος Σιώμος.

Foto_026.jpg

Λιτανεία στον τάφο του Αγίου Αλεξάνδρου

Foto_027.jpg

Βαυαρικές Τελετές Μνήμης

Κάθε χρόνο διοργανώνονται βαυαρικές Τελετές Μνήμης στο Πανεπιστήμιο, στη φυλακή Stadelheim, στο Κοιμητήριο και στις Εκκλησίες, με συμμετοχή των επισήμων Πολιτειακών και Δημοτικών Αρχών, των Εκκλησιών Μονάχου, του Πρύτανη, καθηγητών και φοιτητών του Πανεπιστημίου Μονάχου, των επιζώντων συγγενών των μελών του „Άσπρου Τριαντάφυλλου“ και άλλων εκπροσώπων της βαυαρικής κοινωνίας.

Στις τελετές μνήμης μετέχει ενεργώς και η Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας με τον Αρχιερατικό Επιτετραμμένο για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική Πολιτεία, Πρωτοπρεσβύτερο Απόστολο Μαλαμούση, ο οποίος είναι συνάμα και επιτετραμμένος για την ποιμαντική φροντίδα της ορθοδόξου φοιτητιάς νεολαίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου. Επίσης το Τμήμα Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου και ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Δρ. Νικολακοπούλου μετέχει ενεργά σε εκκλησιαστικές τελετές μνήμης για τον Άγιο Αλέξανδρο Schmorell.

2017 - Ημέρα Μνήμης στο Πανεπιστήμιο Μονάχου

Foto_028.jpg

Με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση του αγίου Αλεξάνδρου και τα πέντε χρόνια από την αγιοποίησή του από τη Ρωσική Εκκλησία, ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης, υπεύθυνος πνευματικός για την Ορθόδοξο φοιτητιά νεολαία στο Πανεπιστήμιο Μονάχου, οργάνωσε την **Ημέρα Μνήμης** για τον άγιο Αλέξανδρο, με ειδική τελετή και επίσημη εκδήλωση στην Άουλα του Πανεπιστημίου Μονάχου. Η εκδήλωση αυτή έλαβε χώρα για πρώτη φορά στο Πανεπιστήμιο Μονάχου.

Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Βερολίνου και Γερμανίας κ. Μάρκ, της Υπερορίου Ρωσικής Εκκλησίας, προξήρχε της προσευχής και του τελετουργικού της Ημέρας Μνήμης, πλαισιούμενος από τον ρώσο Πρωτοπρεσβύτερο Νικολάι Αρτέμοφ, ιερατικώς προϊστάμενο του καθεδρικού ρωσικού ναού στο Μόναχο και τον Αρχιμανδρίτη Γεώργιο Σιώμο, ιερατικώς προϊστάμενο της Ενορίας Αγίων Πάντων Μονάχου. Ο Αρχιμανδρίτης Γεώργιος Σιώμος χαιρέτισε εκ μέρους της Ιεράς Μητροπόλεως Γερμανίας τους επίσημους προσκεκλημένους, ενώ ο Πρωτοπρεσβύτερος Νικολάι Αρτέμοφ ανέφερε τη δι'ολίγων στη ζωή και τον μαρτυρικό θάνατο του αγίου Αλεξάνδρου, ο οποίος ήταν και μέλος της Ενορίας του. Ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης καθώς επίσης και κληρικοί της ρωσικής και ρουμανικής εκκλησίας παρέστησαν συμπροσευχόμενοι.

Ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του Δρ. Κωνσταντίνου Νικολακοπούλου, και συμμετοχή του Δρ. Αθανασίου Βλέτση, αμφοτέρων καθηγητών του Τμήματος Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου και άλλους ιεροψάλτες απέδωσαν στα ελληνικά τούς σχετικούς ορθοδόξους ύμνους, ενώ μέλη της ρωσικής χορωδίας του καθεδρικού ρωσικού ναού, έψαλλαν σε ρωσική γλώσσα τροπάρια και ύμνους.

Η Βαυαρική Ραδιοφωνία έλαβε συνεντεύξεις από τους παρόντες και μετέδωσε ειδικό ρεπορτάζ.

2018 – Διεκκλησιαστική Ημέρα Μνήμης

Στις εκδηλώσεις αυτές συμμετείχε, ως συνδιοργανωτής, και η Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας, διά του Αρχιερατικού Επιτετραμμένου για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική Πολιτεία, Πρωτοπρεσβυτέρου Αποστόλου Μαλαμούση.

A priest in black vestments and a skullcap is shown in profile, reading from a book. He has a beard and is wearing a gold chain with a cross. The background is a blurred church interior with a lit candle.

Foto 030

**Επίσκεψη Μνήμης του βαυαρικού Γυμνασίου της πόλης Hersbruck
Βαυαρίας στην Aula του Πανεπιστημίου Μονάχου
2020**

Foto_031.jpg

**Σχετικές πληροφορίες για τις εκδηλώσεις
και στην ιστοσελίδα της Εκκλησίας μας
hellas-Bayern.de**

**Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης
Αρχιερατικός Επιτετραμμένος για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική
Πολιτεία**